

UJ KELET

LSÍDÓ • POLITIKAI • NAPILAP

Huszonötmillió font

Stinnes, a német nehézipar királya néhán hét élt Londonban járt, ahol Lloyd Georgeal tárgyalott. A látogatás nem volt hivatalos jellegű, tanácskozás sem. Az angol miniszterelnöknek Stinnes fogadta a német nagyiparost, vendégszeretettel, ami meleg és baráti keretet adott a látogatásnak. A francia sajtó ekkor féltékenyen és gyanakvón tekintett London felé. Ez a gyanakvás és ez a féltékenység fokozódott, amikor Stinnes után Rathenau és Rathenauval a német birodalmi bank elnöke szintén a brit birodalom fővárosába utazott. Rathenau utjának már nem lehetett magánjellegű adni, mert Rathenau felelős állásban levő politikus, a jóvátétel minisztere. Az ő látogatása tehát politikai aktus és mert éppen a jóvátétel minisztere kereste fel az angol premiért, a francia sajtó, sőt a francia hivatalos világ is joggal hitette, hogy Németország protektort keres Londonban a januárban esedékes jóvátételi összeg elhalasztására. Németország nem most először keresi Anglia barátságát és Anglia sem most először bizonyítja be, hogy az új Németországgal rokon-szenvez. A felsőszociális körökben az angol kormány Lengyelországgal szemben a német érdekek védelmére kell. Anglia szimpátiája azonban nem a német érdekekért, hanem a diplomáciában a szentimentalizmusnak nincs is helye. A jelen angol politika Németországot gazdaságilag talpra akarja állítani. Akármilyen különösen hangzik, meg akarja menteni a konkurrens ipari államot gazdasági ereje lezülésétől, a gazdasági csődtől. Az iparban, különösen a vasiparban egyetlen európai riválisát gazdaságban és konszolidatubbá akarja tenni. Csodálatosnak látszik ez az önzetlenség. Pedig nem önzetlenség, hanem európai érdek és angol érdek, hogy Németország valutája emelkedjék, gyárai dolgozzanak, bányái napfényre hozzak a föld kincseit.

Az a gazdasági politika, amely nem a pillanatnyi konjunktúrát tekint, hanem a gazdasági élet nagy perspektíváját látja, rendezett viszonyokat, jó utakat, közlekedési eszközöket, fokozott fogyasztási lehetőséget, az életvívónak az egész világon az emelését kívánja. Európa gazdaságilag nem reorganizálódhat addig, amíg egyetlen dezorganizált gazdasági területe van. Az azgo, vagy a francia, vagy a belga, vagy a svájci gazdasági terület nem lehet egészséges addig, míg a német vagy az osztrák beteg. Ez az angol gazdasági politikának nagyvonalú szempontja. De van egy másik szempont, amely közvetlenül érinti a brit birodalmat és ez az, hogy a rosszvalutájú Németország sokkal veszedelemesebb konkurrens, mint a gazdaságilag és pénzügyileg megerősödött Németország. Mert a valutavis differenciálal fogva Németország potom pénzért áraszthatja el iparcikkeivel a világ fogyasztóit. A drága dollár és a drága font nem versenyezhet az olcsó márkával. Mert az angol ipari munkást, aki a szemet vágja, az angol ipari munkást, aki a gépek mellett áll, az angol szállítás munkást, aki a hajókat berakodja, az angol kereskedelmi alkalmazottat, aki az árukat továbbítja, angol fonttal kell fizetni. Anglia pedig drágán előállított ipari cikkeit nem adhatja el ott, ahol a német olcsón kínálja az övét. Anglia iparában tehát vagy tulporokció következik be, ami az árat lenyomja, ami tehát veszteséget okoz az angol termelőnek, vagy meg kell állítani a gyárak gépeit, ami munkanélküliséget idéz elő. Akár az egyik, akár a másik történik, a brit

birodalom gazdasági krízisbe kerül, áthárul rá a német krízis. Anglia tehát elsősorban a saját érdekében cselekszik, akkor, ha látszólag önzetlenül a konkurrens Németország gazdasági konszolidatóságát akarja helyreállítani.

Ez az elgondolás érthetővé teszi azt a barátságos fogadtatást, amelyben a német acélipar legnagyobb képviselője részvett Londonban és érthetővé teszi Rathenau londoni látogatását is. A francia sajtó és a francia diplomácia mégis tévedett. Németország tényleg protektort keresett Londonban, meg is találta. De nem a jóvátétel haladékát kérte, azt Anglia meg se ígérhette volna, mert Franciaország nem akar, nem is tud várni. Anglia pedig szöszörint veszi a szövetséget és semmitse tesz olyat, ami sérthetné francia szövetségesének érdekeit és érzelmeit. És anélkül, hogy a haladéktól egy lépést is tett volna, megoldotta Németországnak ezt a legnagyobb problémáját. Rathenau és a kíséretében levő német pénzügyi szakemberek tárgyaltak az angol birodalmi bank

vezetőjével. A háború óta ez az első eset, hogy egykori ellenséges államok pénzügyi összeköttetésük felvételére komoly lépéseket tettek. A tárgyalások eredményét érték el: a londoni Rothschild-bankház huszonötmillió angol font kölcsönt szavazott meg a német kormánynak. Ebből Németország fizetni tudja a január tizenötödikén esedékes adósságát és van fedezete a február tizenötödiki kötelezettségére is. Anglia tehát anélkül, hogy francia szövetségesének anyagi érdekeit érintette volna, megmentette Németországot a fenyegető államcsődtől. Mert a Rothschild bankházat a pénzügyi tranzakcióiban nemcsak a Németország hitelképességébe vetett bizalom, hanem a brit birodalom kormányának jóindulata támogatása is vezette. A kölcsön pedig világpolitikai szempontból is nagy horderejű: helyreállított vele Anglia és Németország között a financiai kapcsolat és egyidőre, jóidőre, elhárította Európa fölött az újabb bonyadalmak és megrázkódások lehetőségeit.

A külügyminiszter személyes okok miatt távozik

Titulescu marad — Goga tárgyal a nemzeti párttal

— A kamarában támadják Románia külpolitikáját

— Az Új Kelet tudósítójától —

Take Jonescu külügyminiszter kiválása a kormányból még mindig nyílt kérdése a belpolitikában. A külügyminiszter nyilván meg nem nyújtotta be lemondását, de pártfői

a távozást befejezett ténynek tekintik.

A legnap esti minisztertanácsban Take Jonescu már nem jelent meg, távozását Titulescu mentette ki és betegséggel indokolta, mely ágyhoz köti. A minisztertanács előtt az újságírók megkérdezték a pénzügyminisztert, hogy Take Jonescu visszatérése nem a szokásos politikai rosszullé? —

Hat mit keresne akkor itt Antonescu — felelte Titulescu. És mit keresnek itt én? Hiszen mi is Take-pártiak vagyunk.

Titulescu pénzügyminiszter és Antonescu igazságügyminiszter ugyanis mint Take Jonescu hívei kerültek az Averescu kormányba és Titulescu válasza az újságíróknak azt jelenti, hogy Take Jonescu távozásával nekik is távozni kellene. Tudják azonban, hogy Titulescu már régebben megszűntette nexusát a demokratákkal és éppen a napokban jelentette ki, hogy a pártból is kilépett. Kijelentette a pénzügyminiszter azt is, hogy az országra oly nagy fontossággal bíró pénzügyi reformok végrehajtása csak az ő személyes vezetése alatt történhetik és ezért kötelességének tartja szolgálatát bármely kormánynak teljében. Így tehát nagyon nehéz volna megállapítani, melyik párthoz tartozik ma a pénzügyminiszter és az, hogy a minisztertanácsban részt vett, távolról sem enged következtetni Take Jonescu elhatározásaira. Antonescu igazságügyminiszter viszont a kormányban mindig másodrangú szerepet töltött be, ezért az ő jelenléte sem érinti különösebben a helyzet alakulását. Take Jonescu nem vett részt a minisztertanácsban, mert a kormányfővel folyó tárgyalásai még nem fejeződtek be.

A külügyminiszter konkrét követeléseivel lépett Averescu elé.

melyeket ha nem teljesítenek, benyújtja lemondását. Take Jonescu elégedetlensége a parasztpárttal való együttműködés miatt nem is annyira tárgyi, mint inkább személyi jellegű. A

parasztpártnak tett engedelmekkel még csak megbékélne a demokraták vezére, de nem tud belenyugodni abba, hogy Stere Constantinnal aljón még csak társadalmi érintkezésben is. A külügyminiszter ellenszenvre Stere-vel szemben nem mai keletű. Emlékeztet, hogy Stere megválasztása idején a mandátuma megsemmisítésére megindult hűves parlamenti akciót éppen Take Jonescu inspirálta, aki sohasem tudja megbocsátani Stere magatartását a német megszállás alatt. Steret ugyan már régen rehabilitálták, Take Jonescu azonban kérelhetetlen. A parlament megnyitása óta a külügyminiszter meg nem jelent meg az üléseken és kijelentette, hogy mindaddig, míg fennáll az eshetőség, hogy bármely is Stere Constantinnal találkozzon, nem fog az üléseken részt venni. Hogy Take Jonescu milyen feltételekhez köti maradását, nem lehetett megtudni, de azt beszéltek, hogy kívánságai nem teljesíthetők és rövidesen valóban lemond. A tegnapi minisztertanácsban ez ügyben döntés nem történt és valószínű, hogy a kormány tagjai ez ügyben külön értekezletre gyűlnek össze.

Averescu különben az egész affér kevésbé befolyásolja elhatározásában és megkezdett munkájában. Tárgyalásokat folytat a román nemzeti párttal a parlamentbe való visszatérés tárgyában. A tárgyalásokat Goga Octavian közvetíti, aki Manu felkérésével a nemzeti párt balszárnyának egyik vezetőjével áll összeköttetésben.

Goga konkrét javaslatokat tett a nemzeti pártnak.

melyeket Manu elfogadhatónak tart és a párt végrehajtó-bizottsága elé terjeszt. A nemzeti pártban az öregebbek a mezegezés ellen vannak, a fiatalok mellette. Nehézséget az képez, milyen bázist találjanak a nemzeti párt visszatérésének indoklására, miután a párt vezetése olyan megszűnt mentek a jelenlegi rezsimmal szemben. Ép ezért a vezérekre való tekintettel a me egyezésben nem bízunk. Masok viszont úgy tartják, hogy a parlamenti munka újrafelvételét a párt nagy része elengedhetetlen szükségességszerűnek tartja. Nincsen kizárva, hogy a párt balszárnya a vezérek ellenére is kilötszorozza a visszatérést.

Titulescu pénzügyminisztert valószínűleg meggyújtatták, hogy adótvörvényén lényeges

változtatást nem eszközölnek, mert mára határozottan cáfolják már a lemondásáról terjesztett híreket. A pénzügyminiszter nem sokára megkezdi körútját Erdélyben, Bukovinában és Besarabiában, hogy ellenőrizze pénzügyi reformjainak végrehajtását. A pénzügyminiszter helyszíni tapasztalatai alapján kész módosító javaslatokkal előállni. Más forrás szerint Titulescu néhány hét múlva Londonba utazik, ahol folytatja az ország pénzügyi konszolidációja érdekében Párisban megkezdett külföldi akcióját.

A tegnapi minisztertanács

Tegnap este 9-től éjfélig tartott a minisztertanács. Take Jonescu külügyminiszter nem jelent meg a tanácskozáson. Titulescu a külügyminiszter távollétét rosszkülvén indokolta, mely már második napja ágyhoz köti.

Titulescu pénzügyminiszter beszámolt az adóvallosások eddigi menetéről. A fővárosban eddig az adózók 40 százaléka adta be a vallomását, a többi városban a lakosság 65 százaléka, míg a falvakban az adózók 90 százaléka tett eleget a törvény rendelkezéseinek. A községekből, ahol a vagyonbecsölő bizottság már járt, az összes adóvallosási ívek beérkeztek.

A minisztertanács, a háború alatt a Dunába süllyesztett vontatohajók ügyével foglalkozott, majd a katonai felszerelés kicserélésének kérdését tárgyalta. Különbölt kisebb folyó ügyek elintézése után a hadikarosultak kártalanítását beszélte meg. A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy az eddig esküt nem tett erdélyi ügyvédek most esküre bocsáthatók. A közlekedésiügyi miniszter javaslatára elhatározták, hogy a Halmi-Nagyvárad vonalon kettős sínpárt építenek.

A kamarában támadják Románia külpolitikáját

A kamara délelőtti ülésén az első szónok Vlădescu Mihály volt, aki támadta a külügyminiszter politikáját. Helyesnek tartja ugyan a csehszlovák és jugoszláv szerződéseket, annál kevésbé előlíti ki a Lengyelországgal kötött egyezmény, amely elhanyagolja Románia érdekeit s amely egy olyan országhoz köt becsületeket, amelynek még határai sincsenek végleg megállapítva. Támadja a külügyminisztert, aki francia politikát csinál román helyett. Realis politikára van szükségünk, nem pedig a nyugatról kölcsönzött formulák utánzására.

Joanidescu alelnök közli, hogy a választójogi törvényjavaslat vitáját a holnap délutáni ülésen megkezdik, a mai mindkét ülést a felirati vitának szentelik.

Véutl Topliceanu beszélt a választói reformról, amelyet 4 elemi iskolai képzettséghez akar kötni.

A délutáni ülésen Guciugua kéri a szövetségi törvény módosításáról szóló törvényjavaslat mi-

előbbi beterjesztését. Trancu Jasi munkügyi miniszter megnyugtatta, hogy a törvényjavaslatot hétfőn a Ház elé terjeszti.

Manescu, Grigorescu és Dumitrescu felszólalása után Cantacuzino tábornok javasolja, hogy a kamara tartson 8 óráig permanens üléseket. A Ház az indítványt elveti.

Sturza kéri a pénzügyminisztert, terjeszse a kamara elé a svájci kölcsön aiktát.

Georoceanu kérdezi a miniszterelnököt, mi történik Tautu tábornokkal, aki Paraschivescu asszonynak, a temesvári törvényszék elnöke nejének permisztügyeibe be van keverve.

Kaután a kamara megszavazza a Dobrudzsza újjászervezéséről szóló törvényjavaslat 81. szakaszát.

Madgearu hosszabb beszédben kifejti, hogy a parasztpárt a monarchia szükségességében hisz. Idézi Gladstonet, aki a koronát az egész nemzet szimbólumának tekinti. Rámutat arra, hogy a királyi prerogatívák a parlamentben és kormányon keresztül az alkotmányban gyökereznek és ezek a jogok nem juttathatnak bakti kormányra. Meg van győződve, hogy királyunk is az oligarchia háttérbe szorítását óhajtja. Panaszodik, hogy a csatlót területeken az egyéni szabadságjogokat labal tiporják, a cenzúra és ostromállapot alatt nyög minden.

Goga Oktavian (közbeszó): Tiltakozom a tartományok nevében, ahol sem ostromállapot, sem cenzúra nincsen.

Madgearu hibáztatja, hogy a munkásság ellen erőszakkal és brutalisan jártak el.

Támadja a kormány gazdasági és kereskedelmi politikáját, a Syndex-et és az újjáépítési politika mulasztásait. A pénzügyi politikában sehol sem látja a takarékoskást.

A szenátus

A szenátus mai ülésén Eustatziu admirális követeli a miniszterek számának, valamint a nagy költséget felemésztő külföldi misszióknak csökkentését. A bevitel és kivétel egyensúlyba helyezéséről szól és szükségesnek találja, hogy a CFR-nél szüntessék meg végre a militarizálást.

Misu Antonescu igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be a Besarabia egyesüléséről szóló nemzetközi konvenció, továbbá a sevesri békeszerződés, végül a dunahajózási statútum ratifikálásáról. Meneti helyesli a Dunahajózási szülő egyezményt, amely az ország gazdasági fejlődését teszi lehetővé. Támadja a külügyminisztert, aki nagyon kevés kompromisszumra hajlandó, a közvéleményt a külpolitikai eseményekről és amiatt, mert hozzájárult ahhoz, hogy Románia is fizesse Habsburg Károly civilistájának egy részét. Támadja a regonálismust hirdető pártokat.

A vagyonadót elhárítottak tekintti és annak felfüggesztését óhajtja. Egyébként biztosítja a kormányt, hogy a többség hida mögött áll és támogatja. A külpolitika hibája, hogy még mindig nem kötöttek meg a két Oroszországgal.

Támadja a liberálisokat, hogy Bratianu drapotának mondja, aki mindenkit igája alá akar hajtani, hogy pénzügyi trösztjeivel kifossa a népet. Milyen programjuk is van a liberálisoknak? Nézzük csak!

Raduceanu parasztpárti: A liberálisok programja egy részvénykibocsátási felhívás! (Taps).

Végül Hera törvényjavaslatot nyújt be a parlament iniciatívából, amely eltiltja a kormányt, hogy rendelettörvényekkel kormányozzon. (Taps).

Megszűnt a cseh bányász-sztrájk

Prága, dec. 10. A parlament tegnapi ülésén délelőtt Tucny közmunkügyi miniszter megállapította, hogy a keddi nap még nem hozott eredményt. Délután két órakor Ostrauból megérkezett a bányatulajdonosok határidőhöz kötött válasza, mely megállapítja, hogy a kormány részéről eddig még soha nem érzett erővel gyakorolt határozott politikai nyomás alatt, amely ellen a bányatulajdonosok erőiesen tiltakoznak, d. cára, hogy tudatában vannak jogaik megszorításának és hogy nem tesznek szolgálatot sem a szénfogyasztóknak, sem az állam javának, elfogadják a munkásságnak a kormány által támogatott javaslatát. Eszerint a november hóban elért 6—7 mázsányi munkateljesítmény-többletre átlag 58 koronát fizelnek. Az új kollektív szerződést legkésőbb 1922. február 1-én érvénybe kell lépíteni s a bányatulajdonosok feltétele az, hogy az új kollektív szerződés alapját legalább 20 százalékkal magasabb munkateljesítmény képezze, mint amennyi a teljesítmény 1921. januártól november 5-ig volt. E válasszal kapcsolatban Tucny miniszter kijelentette, hogy a bányamunkásokra a kormány nagyobb nyomást volt kénytelen gyakorolni, mint a munkaadókra s meg van győződve, hogy mivel a bányászok képviselői a választ elfogadják, az osztrai sztrájkot befejezhetnek lehet tekinteni. Szerdán különben, a sztrájk második napján az osztrai karwini telepeken a legnagyobb nyugalom volt. A munkás-eg ellátta a legszükségesebb munkákat. Prágában még kedden elfogadta a bányász-sztrájk konferencia a meg egyezést, amely szerdán az osztrai karwini bányatelep üzemi tanácsa elé kerül. A jóváhagyás itt is valószínű s így a munka csütörtökről, vagy legkésőbb pénteken újból megindul.

Életünk gyermekeinkben teljesül. Magunknak adunk, ha a Tarbutnak adunk

Két fivér és egy anya

Irtá: Ben Gorlon
[Szabó Imre fordítása]

Van egy vers a Bibliában, amely így szól: *ישוע דם האדם באדם דם ישוע*. Ez azt jelenti, hogy aki valakinek a vérét ontja ártatlanul, az természetes halállal nem hagyja el ezt az életet, mert maga a Természet követeli tőle adósságát, mert bár megesk, hogy gyilkosok megsz bűnük és az Ur nem torolja meg nyomban a bűnt, de ez csaló látszat, mert ez idő eljön és az Örök bíró egy napon mégis telemeleli rá kezét és lesújt rá igazsággal.

Debarim könyvében a midrás egy mesét mond, ezt a mesét akarom egyszerűen visszaadni nektek, hallgassatok és kide szép csöndben.

Egy faluban élt valankor egy özvegy asszony, úgy hívták: Rut és ennek az asszonynak földje és jószágja volt és szolgásege és jól fizette és nem dolgoztatta agyon őket, mert Rut emberséges asszony volt, a hite az volt, hogy az ember legyen becsületes és kötelességtudó. Csak igazsággal állhat fenn a világ! — ez volt a szava minden alkalommal, ha vizálys dolgokat kellett elintéznie. Senki hajaszála meg nem görbülhet más ember igazságtalansága miatt, senki el nem veheti más tulajdonát, senki föl nem emelheti kezét másra és megtörtént, hogy egy szolga összeveszett az asszony gyermekével és a szolganak volt igaza, olyankor soha nem gondolt arra, hogy az egyik fél hus a husából és vér a vérből, hanem gyermeke ellen itélkezett

Ilyen asszonyaink voltak valaha.

Két gyermeke volt Rutnak, Simeon és Jakób. Ezek voltak ura után való első örökösei, mert míg élt bizony sokat kellett szenvednie a lérij erőszakos természete miatt. Am a fiuk közül csak Simeonra származott át az apa vadsga, a fiatalabb Jakób sem volt alamuszi, de nem volt haragvó természet, mint Simeon. Ha kora ült, ha megállott a munkások előtt mindig tomlolva, gyűlölködve be zélt, olyan volt, aki nem ismert kíméletet és elnezést, mindig morgott és dühösködött. Jakób pedig félt, lívretől, pedig nem tudott engedekenykedni, mert az olyan ember, aki mással nem igazságtalan, nem bírja el, hogy vele igazságtalanság történjen. De Simeon mindig fölötte tudta magát, úgy is viselkedett és amit akart, azt véghez is vitte, legtöbbször persze az igazság ellenére. Hogy Rut, az anya mennyit szenvedett emiatt, azt el sem tudnám nektek mondani.

És jött a nap, amikor a két fivér összeveszett. Tizenhat esztendősek voltak. Az egyik tele szenvedéllyel és indulatokkal, az egész világot elnyelte volna, a másik egy tiszta ember. Ez Abel, amaz Káin. Két fivér...

Említettem, a két testvér összekülönbözött. Ki tudja? Lehet, hogy csak föllobbant összetűzés volt és könnyen visszacsinálhattak volna békésen az esetet. Bizonyára úgy kellett történnie, hogy Simeon szabadra eressze haragját és a gyűlölködő liver szidalmazni kezdte a másikat, aztán fölemelte öket és irgalmatlanul verni kezdte. De Jakób igaza érzelmében nem hagyta magát, mire Simeon

még jobban nekidühösödött és éles kést rántott ki a kebeléből és beleszurt vele a testvér szívébe.

Jakób félelmetesen felhőrgött és földre zuhant. Anyjuk, Ruth pedig a hátsó szobából előkerült és fia kiszökkenő szíve-vére melegen párolgott.

A gyilkos pedig a nyitott ajtón elsökött. Hallgatagon, összeszorított ajkai al a két fíu anyja tiszta edényt hozott és a meg kiszökő vért fölölgta vele, míg meg nem telt az edény.

Csak azután hívott embereket a szomszédból, akik Jakóböt fölemelték a földről, levették róla véres ruháit, lemosták testét és fehér lepedőbe takarták, mert halott volt.

Sírt és jajveszékel mindenki Jakób után, mindenki saját gyermekeként szerette, mert sok volt benne anyja drága tulajdonságaiból, senkit nem bántott és mindenkihez jó volt.

De anyja nem sírt és nem jajveszékel, a vér pedig az edényben állandón forrott.

Csöndesen, könyek nélkül ment a koporsó után az anya. Az egész falu ott volt a temetésen; a halott Jakóböt pedig egy helyen töveben temették el.

Ruth pedig köből tornyot épített e helyen és a torony föléle alatt kis szobát rendeztetett be, ide helyezte fia vérét, amely mindig forrott.

Néhány szolga állalkozott rá, hogy a világnak indult Simeont fölkuatja, de Ruth nem engedte. Napról napra, a munka elvégzése után, eltűnt hazulról, kiment a fia sirja mellett álló toronyhoz és fölment a torony kis szobájába.

A Rothschild-ház huszonötmillió font kölcsönt ad Németországnak

Rathenau londoni utjának sikere — Harding nagy eredményeket vár Washingtonból

— Az Új Kelet tudósítójától —

London, dec. 10. Rathenau német jóvátételi miniszter látogatása után Loucheur, a francia jóvátételi miniszterre kereste fel Londont. A francia kormány ugyanis a legnagyobb nyugtalansággal figyelte a londoni tárgyalásokat, mert attól tartott, hogy az angol kormány kötelező ígéretet tesz a német kormányának a jóvátételi összeg fizetésének elhalasztására. Ezért tartotta szükségesnek Briand, hogy még idejében Londonba küldje Loucheur, aki ott akadályozza meg, ha Anglia esetleg engedményeket akarna tenni. Erre azonban már nem volt szükség, mert, mint ahogy azt Horne angol kincstárügyi államtitkár egyik beszédében is bejelentette, Anglia nem a fizetések elhalasztásáról tárgyalt Rathenauval, hanem egy nagyobb angol kölcsönről, amely Németország finansziális krízisét időre megoldaná.

A Rothschild-bankház huszonötmillió angol font kölcsönt szavazott meg a német birodalomnak.

Ebből Németország hat és félmilliót a január 15-én esedékes összeg fedezésére fordíthat, a többi tizennyolc és félmilliót pedig a februári fizetésre. Németországnak tehát nincs többé szüksége moratóriumra, amelyet, mint ahogy azt a „Daily Chronicle” jelenti, meg se kapott volna. Loucheur látogatásának ez a része így tarvalanná vált. Loucheur lord Hornval és Lloyd George külügyminiszterrel a wiesbadeni egyezményről folytatott eszmecsere: ez volt látogatásának másik célja. Lloyd George a tanácskozások folyamán kijelentette, hogy a jóvátételi kérdésről közvetlenül Brianddal is szeretne tárgyalni, az ir. kérdésbe való tekintettel azonban egyelőre nem hagyhatja el az országot. Kéri fogja Briandot, hogy a kérdés végleges rendezésére jöjjön Londonba.

A washingtoni konferencia elkészült első programpontjával.

A leszerelés kérdésének egyik részletét, a tengeri leszerelés ügyét részben elintézték: a Csendes Óceánra vonatkozó egyezményt ma aláírták. Az aláíró nagyhatalmak: Amerika, Anglia, Franciaország és Japán. Ez az egyezmény a Csendes Óceán hajózáására és egyes szigetekre vonatkozik. A tengeri haderők le-

Itt az edényt nézte, azután kitekintett az ablakon, messzire a falu fölött. Mintha valakit keresett volna. Így cselekedett napról-napra, nyáron és télen és elmúlt egy év és a második is elmúlt és a harmadik is. Simeonról pedig nem lehetett hallani. Lassan-lassan az emberek el is felejtették őt és a gyilkosságot, de Ruth nem felejtett és egyetlen napot nem hagyott ki, mindig megjelent pontosan a toronyban, mint amilyen pontosan vallásos zsidó reggelente elmordja a „semá” imát.

Tíz év múlt el Jákob halála óta és Ruth naponta a toronyba ment és a vér forr, forr, mint akkor, hogy testvér gyilkója kiöntötte. És még három év múlt el és az asszony némán, mint sötét titkot, viselte szívében fájdalmát. Bánatról senki nem tudott, istennek sem öntötte ki szívét, ehhez is büszke volt.

A tizennegyedik évben pedig, egy nyári napon, az ég kék volt, a levegő friss volt és tiszta. Ruth fölment a toronyba; régi szokása szerint kinézett az ablakon, mindenfelé csönd és békesség.

Hirtelen megszűnt forrni a vér és csönd lett a szobában, nagy csönd. És amikor a súlyosan próbára tett asszony meglátta ezt, kezét fölemelte az ég felé és imádkozott:

— Áldással világ Birája, amiért igazságot tettél. Most már tudom, hogy fiam, a gyilkos nincs az élők között.

Ugy is volt. Ugyanazon a napon, egyazon órában, hogy a vér lecsillapodott, Simeont agyonverték az erdőben.

szerelésének kérdése még mindig nem intéződött el, a szárazföldi leszerelésnek ügye pedig Briand távozásával véglegesen lekerült a napirendről. Harding elnök, aki a konferenciát összehívta, még mindig bízik a konferencia nagy sikerében. A vöröskereszt misszió egy nagy ünnepeken az elnök is résztvevő és beszédet mondott.

Ebben a beszédében olyan jóslás van, amely ha valóra válik a világ népeit megmenti az új háborúk nyugtalanító gondolatától. Az elnök ugyanis azt mondotta, hogy a vöröskeresztnek többé nem kell háborús szolgálatot teljesíteni, mert a leszerelési konferenciának nemvárt nagy sikere lesz.

Weizmann nyilatkozata teljes összhangban van az angol kormány álláspontjával

— Az Új Kelet tudósítójától —

Tegnap számunkban közzétük azt a nyilatkozatot, amelyet Weizmann Chajim az angol cionisták előtt Londonban az aktuális cionista kérdésekről tett. Mint most Londonból jelentik, Weizmann nyilatkozata, az angol gyarmattügyi miniszter kijelentése szerint, teljes összhangban van az angol kormány álláspontjával. Egy nappal a híres londoni beszámoló előtt Weizmann, dr. Chajes főrabbi a világszervezet t nagypontbizottságának elnöke kíséretében látogatást tett a gyarmattügyi minisztériumban, ahol a palesztinai bevándorlás ügy ban folytatott fontos tárgyalásokat. Minden remény meg van arra, hogy a bevándorlás ezután ugyanabban a mértékben és ugyanazok között a feltételek között törénjek, mint az 1921-iki majusi jaffai zavargások előtt.

Londonban egyébként a zsidó politikusok élénk összeköttetésben vannak a kormánnyal és minden igyekeztük arra irányul, hogy az arab támadások által keletkezett félreértéseket eloszlassák. Mint a „Daily Telegraph” egyik diplomáciai körökben nagyon járatos tudósítója jelenti, a cionista világszervezet képviselői legközelebb megjelennek Churchill előtt és meg fogják cáfolni előtte azokat a bíreket, amelyek a palesztinai cionista szervezkedés ellen az utóbbi időben hallatszottak. A „Daily Telegraph” meg van győződve arról, hogy a cionista képviselőknek nem lesz nehéz munkájuk. Anglia teljes megfontolt ággal intézkedett a Palesztina-kérdésben.

a Balfour-deklaráció a maga egységében érvényben van és soha nem kerülhet sor arra, hogy azt visszavonják.

A jelenleg Londonban tartózkodó arab delegációnak erre való törekvése teljesen kilátástalan. Mindössze annyit lehet koncedálni, hogy a palesztinai program végrehajtásában vannak defektusok, ezeken azonban egész egyszerű módokkal lehet segíteni, elsősorban egy arab-zsidó angol konferenciával, amelyen a Palesztina-kérdés minden technikai részletét alapos és kiegyeztető tárgyalás alá vennék.

Ha a cionista államférfiak újra tiszta helyzetet teremtenek Londonban, — és erre minden kilátás megvan — a belső palesztinai munka sokkal zavartalanabbul és eredményesebben fog folyni. Ezek az előfeltételek valószínűleg rövid időn belül meglesznek, smit az is bizonyít, hogy Weizmann Chajim néhány nap múlva már hajórásszáll, hogy Washingtonba utazzék és ott Szokolowhoz csatlakozva, a palesztinai mandátum ratifikálását siettesse. A ratifikálás nem fog nehézségeket okozni, mert Weizmann már magával viszi az angol kormány bizalmi jegyzékét és a Palesztina-mandátum határoztait fentartására vonatkozó kijelentését.

A Londonban tartózkodó dr. Chajes főrabbi tiszteletére a cionista világszervezet bankettet rendezett, amelyen Weizmann kijelentette, hogy a főrabbi legközelebb mint a cionista delegáció vezetője Palesztinába utazik, ahol közölni fogja Sir Herbert Samuellaal a

cionista világszervezet állásfoglalását a palesztinai helyzettel szemben.

Oroszország kiengedi a zsidókat Palesztinába

A genti népszövetség legutóbbi ülésén az Oroszországból kivándorlók elhelyezésével foglalkozott. Az ülésen jelen volt Luc Wolf, az Ica és Mr. Aberson a zsidó világsegélyező bizottság részéről. Dr. Nansen, az ülés elnöke bejelentette, hogy, bála az áldozatkészségnek, lehetséges lesz az Oroszországból kivándorló zsidókat Konstantinápolyban elhelyezni. A zsidó segélyegyletek ezenkívül ezer emigránst helyeznek el Csehszlovákiában. Az Oroszországból való kivándorlással kapcsolatban a J. C. B. jelenti, hogy a szovjetkormány nem gördit akadályokat az oroszországi zsidóknak Palesztinába való kivándorlása elé és az ehhez való utazási okmányokat rendelkezésükre bocsátja.

Rothschild lord a Keren Hajjesszódrol

A Keren Hajjesszód-akció Amerikában nagy lépésekkel halad előre. A munka eredményességét növeli, hogy az akció vezetőinek háta mögött hatalmas lelkesítő tábor áll, amely minden energiájával segíti őket. Legutóbb a londoni Rothschild lord intézett üd.özöl táviratot az amerikai Keren Hajjesszód vezetőjéhez, Untermyerhez és ebben a következőket írta: „A világ minden tájára szétszórt zsidóknak nemzeti otthonra van szükségük. Egyesítétek az összes nemzeti erőket javatokra és az emberiség javára. Ifjuságunk legjobbjai feláldozzák magukat Erec Jisraeleért. Az építő munka eredménye az anyagi eszközöktől függ és én remélem, hogy az amerikai zsidóság a Keren Hajjesszód-akció vezetőinek szavára a meg eléli választ fogja adni.

Szocialisták a zsidó nemzeti kisebbségért

A varsói nemzetgyűlé legutóbbi ülésén Grünbaum képviselő javaslatot terjesztett be a kisebbségi minisztérium felállítására vonatkozólag. Indoklásában annak a reményének adott kifejezést, hogy csak egy ilyen minisztérium állíthatja helyre a jóiszonyt az állam uralkodó népe és a nemzetiségek között. Hivatkozik a versaillesi békeszerződés kisebbségi klauzára, amelyek egyenesen felszólítják a kormányokat nemzetiségi minisztériumok kreálására. Grünbaum indítványát a szocialisták melegen támogatják, a szavazásnál azonban a többségi reakciók elvetették.

Goldzieher Ignác tudományos címei.

A napokban elhunyt világhírd orientalista rendkívül sok tudományos és irodalmi egyesületnek volt tiszteletbeli és disztagja. A budapesti tud. egyet. Goldzieher elhalálozása alkalmával gyászjelentést adott ki, amelyben felsorolja összes címeit. Észreint Goldzieher Ignác magyar királyi udvari tanácsos és bölcsészeti doktor, sémi filológia nyilvános tanára, a Magyar Tudományos Akadémia rendes és igazgatótanácsának tagja, első osztályának elnöke, nyelv-tudományi és klasszika-filológiai bizottságának tagja, a cambridgei egyetem tiszteletbeli doktor litteraruma, az aberdeeni egyetem tiszteletbeli doktor jurisra, a kopenhagui tudományos akadémia, a szentpétervári császári tudományos akadémia, a berlini Königlische Preussische Akademie der Wissenschaften, a gotttingeni Königlische Gesellschaft der Wissenschaften, a British Academy az amsterdami királyi tudományos akadémia, a madridi Real Academia de la Historia, a bajor királyi tudományos akadémia levelező tagja, a holland-indiai Kor, Instituut voor Oost-Indië en Verkenning, a Jewish Historical Society of England és a párisi Société Asiatique külföldi, a budapesti filológiai társaság, a Deutsche Morgenländische Gesellschaft, a Royal Asiatic Society, a kalluttai Asiatic Society, az Institut Égyptien, az American Oriental Society, a helsingforski finn-ugor társaság, a stockholmi vallástörténeti társaság tiszteletbeli tagja, a nyolcadik nemzetközi orientalista kongresszus (1889) nagy aranyérmének tulajdonosa, a konstantinápolyi magyar tudományos intézet igazgatótanácsának, a magyar keleti kultúrközpont elnöki tanácsának, a Magyar Néprajzi Társaság, a Felső Oktatási Egyesület és a lipcsei Deutscher Verein zur Forschung Palesztinas választmányi tagja, a Congres International de l'histoire des Religions és a nemzetközi orientalista kongresszus állandó központi bizottságának tagja és több ízben osztály-elnöke volt.

Friedrich és Rubinek viaskodása a magyar nemzetgyűlésen

Viták és lovagias ügyek — Értekezlet a kiszgadzapártban

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Budapest, dec. 10. A nemzetgyűlés mai ülésén Rubinek István előadói jelentése után Friedrich István szólal fel. Válaszolt Rubinek tegnapi kijelentésére, amelyben azt mondotta, hogy Friedrich honosította meg a terrort Magyarországon. Friedrich kérte, hogy Rubinek terjessze a Ház elé bizonyítékait. Rubinek nyomban válaszolt és több konkrét esetet említett. Utána Bethlen István miniszterelnök szólalt fel:

— Tudom, — mondotta, — hogy az ellenzéki oldalról sok sértő kifejezés hangzik el a kormányzó és a miniszterelnök ellen.

Ugyon az ellenzék nevében beszélt és megcáfolta a miniszterelnök vádjait. Azután az elnök szünetet rendel el. A szünet alatt Dróczy a képviselők csoportjában állott és nagyatádi Szabó felé kiáltotta, hogy nem bizik a jelenlegi kormány összetételében, mert az felerészben legitimista, felerészben pedig királyvalaszi. Ekkor érkezett a csoporthoz Bethlen István miniszterelnök, aki Dróczy felé kiáltotta:

— Nem igaz! Ne igazasson!

Dróczy válaszolni akart, de Bethlen nem várta be válaszát. A tegnapi ülés közben egy lovagias ügyet is teremtett. Szilágyi Lajos képviselő sértő kifejezéseket használt Bethlen miniszterelnök ellen. Bethlen Szilágyit Gömbös és Ruday úján provokálta.

A nemzetgyűlés mai ülése után minisztertanács volt. A minisztertanács befejezése után Bethlen miniszterelnök megjelent a kiszgadzapártban. A miniszterelnök kíséretében volt Mayer és Tomcsányi miniszter. A kiszgadzapártban rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen megvitaták a politikai helyzetet. Berki Gyula képviselő szótvetette, hogy a vidékről érkezett jelentések szerint titkos politikai társaság alakult, amelynek az a célja, hogy a választásokon megsemmisítse a kiszgadzapártot. A társaság élén állítólag Gömbös Gyula áll. Azután az ellenzék akciójáról szólt, mely sokkal komolyabb, mint ahogyan sokan hiszik.

Bethlen miniszterelnök válaszolt a fel-szólalásra. Megnyugtatta a pártot, hogy a titkos politikai társaság akcióját a kormány nem támogatja. Kijelentette, hogy a kiszgadzapártot akar támaszkodni. Az ellenzéki akcióról azt mondta, nem találta készületlenül a mai helyzetet, mert az ellenzék személyi összetételében nagyon hasonlít az 1918-as október eseményeinek személyeihez. Megnyugtatta azonban a pártot, most nem lesz forradalom. Az értekezlet ezután határozatlanul kimondja, hogy a párt a mentelmi ügyekben egységesen áll a kormány mögött. Az értekezleten Nagyatádi nem vett részt.

Revolveres hajsza a betörők után

Aki a Koronka-laboratórium műszereit árulta — Megszökött a kapátólvaj

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Egyezzerre két veszedelmes betörőt fogtak el a kolozsvári rendőrség detektívjei a tegnapi nap folyamán. Bocsan Sándor csoportvezető-helyettesnek felhívják a figyelmét, hogy egy gyanús külsejű egyén drága orvosi műszereket árul potomáron. Petrisor és Puskás detektíveknek sikerült az illetőt Truca János Kövespád-utcai fuvaros személyében elfogni. Egy börtöndöntő talált nála orvosi műszerekkel, melyekről megállapították, hogy a Koronka-féle betörésből származnak. A tolvaj tagadta, hogy részt vett volna a betörésben s ezért házkutatást rendeztek nála, mely meglepő eredménnyel járt. A padláson széna alatt tízezer lei értékű fehérmamut és szövötteket találtak, melyeket a „Diversum“-bazárból loptak el két héttel ezelőtt, de van a megtalált holmi között olyan is, mely más betörésekből származik. Truca a holmik eredetéről minden kihallgatáskor más-más vallomást tett és tagadta, hogy ő követte volna el a betöréseket, de a rengeteg bizonyíték sulya alatt végre is megtört és mindent bevallott.

Sokkal jelentékenyebb eset a másik, mely napokig vette igénybe a detektívok szakadatlan munkáját. Tudomására jutott ugyanis a rendőrségnek, hogy egy katonaszökevény garázdálkodik a városban. A bűnügyi osztály főnöke Pollák Jenő detektívét bízta meg a rakmerő betörő kinyomozásával. Többnapos kutatás után a Klastrom-utcában felfedezett egy embert, akire a személyleírás teljesen ráillt és vad-natui ruhát vitt a karján. Mikor a detektív igazolásra szólította fel, Pupa Lászlónak mondotta magát és azt mondta, hogy a ruhát egy barátjának viszi, aki tisztiszolga s a Bartha Miklós-utca 5. sz. alatt lakik. Egy alkalmas pillanatban fuvarnak eredt, de Polláknak sikerült a menekülőt izgalmas hajszában, miközben több lövést adott le, elfogni. Beszállította a központi kapitányságra s vallatásra fogta. Pupa makacsul tagadott, mire Pollák cselhez folyamodott. Rászólt a tolvajra, hogy már több ízben látta ruhát járni. A tolvaj belesett a csepedésbe s elmondotta, hogy a bundát — melyről Polláknak fogalma sem volt, — nem ő, hanem a barátja lopta. Ezen a nyomon haladva Pollák elindult, hogy a tisztiszolgát előkerítse, de nem

találta otthon, hanem felfedezte, hogy a padláshoz vezető lépcsők egyikébe két név van belevésve: Petrisor és Boka, amiből azt következtette, hogy Pupa hamis nevet mondott be. Elrejtőzött és megvárta, míg Boka, a tisztiszolga hazaérkezett. Vallatásra fogta, mire a katonája kijelentette, hogy a bundát Petrisor lopta s Kacsó József szabónak, aki a Fellegvári-ut s a Rakóczy-ut sarkán lakik, adta el negyszáz leierért, de már ez is tudott rajta s a bunda egy Kiss nevű Szechenyi-téri donánytőzsdéshez került.

Pollák a tisztiszolgát is beszállította a rendőrségre s szembeállította Petrisorral, aki bevallotta, hogy több betöréses lopást követett el. A tépárancsnokság egy őrszörmestert bocsátott a rendőrség rendelkezésére, melynek részéről Pollákon kívül Fodor Ferenc detektív is részt vett az orgazdák felkutatásában. A talált holmi, egy részét a katonai raktárból lopták el és több mint ötvenezer lei értéket is magukkal vitték s mialatt a detektívek a Sütő-utca 10. szám alatt lakó Földes József-nél kutattak, Petrisornak sikerült megszöknie s a legszorgosabb üldözés ellenére sem tudták kézrekeríteni.

Az örmények a franciák támogatását kéri

Páris, december 9. (R. T. I.) Briand ma fogadta Harowiant, az örmény parlamenti elnökét és Gabriel Efendi Navandughiant, akik kérték a francia kormány támogatását a ciliciai örmények részére.

Összeesküvés Venizelosz ellen

London, december 9. (R. T. I.) A rendőrség egy Venizelosz ellenes összeesküvést fedezett fel. A tartóztatott összeesküvők kijelentették, külön küldetéssel érkeztek Athénból, hogy Venizeloszt tegyék el láb alól, mert őt veszélyesnek kell tekinteni a jelenlegi rezsimre.

Január 15-re összehívják a népligát

Genf, december 10. (R. T. I.) A népligát január 15-re összehívták.

Enver pasa elfoglalta Bakut

Róma, december 10. (R. T. I.) Ideérkező jelentések szerint Enver pasának sikerült hatalmába keríteni Baku városát.

A polgármesterek második kongresszusának programja

Beszélgetés Kolozsvár polgármesterével a városok autonómiájáról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Tegnap délbén érkezett vissza dr. Pop Julián polgármester Bukarestből, ahova a kisebbségi minisztérium hívására utazott le. Ezzel az útjával kapcsolatban sok kombináció került forgalomba, többek között az a hír tartotta magát, hogy a polgármestert és több városi tanácsost át fognak helyezni. Fővárosi útjáról az Uj Kelet munkatársának a következőket mondotta a polgármester:

— Az ügyesbajos dolgoktól eltekintve, azért hívtak Bukarestbe, hogy részt vegyek a romániai polgármesterek kongresszusának programjának összeállításán. A meghívást a kisebbségi államtitkárságtól kaptam, mert a csatolt területek közigazgatását ez a szerv, mint a belügyminisztérium egyik osztálya, intézi. A kongresszus január második felében lesz s az egész ország polgármesterei fognak azon résztvenni. Programjának főbb pontjai a városok autonómiája, finansziális helyzete, a városok fejlesztése s közegészségügyi viszonyainak javítása. Mindezekről előzetes megbeszéléseket folytattunk. Az autonómiát illetően két felfogás uralkodik, az egyik a teljes autonómia visszaállítását kívánja, a másik csak a gazdasági autonómiát hajlandó fenntartani. A vagyonkezelési autonómiát mindenestre meghagyják a városoknak.

— Abban az esetben, ha a közigazgatási autonómiáját nem adják vissza a városoknak, akkor a hivatalok mostani berendezkedése lényeges változást fog szenvedni. A városi tanács, mai értelemben véve, megszűnik s a közigazgatási bizottsághoz hasonló hatáskörrel felruházott ellenőrző testület fogja az államcsítozt tisztviselőkkel együtt a város ügyeit intézni.

— A program legfontosabb pontja a városok vagyoni helyzete, melyről alaposan informáltak a belügyminisztert. A kongresszuson végleg tisztázni fogják azt a kérdést, milyen pótdadókát és illetékeket szedhet a város, még mielőtt megszavaznák az új közigazgatási törvényt. Mi azt kívánjuk, hogy a város pénzügyeit ne egységesítsék az államával, mert csak az illető város tudja, hogy mire van szüksége s ha az állam finanszírozná a városi közigazgatást, ez csak megakadályozná a fejlődést és megfelelő pénzforrások hiánya illuzóriussá tenné a gazdasági autonómiát. Ebben a kérdésben a belügyminiszter is a mi álláspontunkra helyezkedett.

— Uj szabályrendeletet fogunk készíteni a kongresszuson a városok fejlesztéséről. Ezt a szabályrendeletet a minisztertanács és a király által is jóváhagyatjuk, hogy ezáltal lehetővé tegyünk minden kibúvót az építkezésekre kötelezhető magánosok és vállalatok részéről. A szabályrendeletet kiterjesztjük a regátára is, ahol eddig ilyen nem létezett. A közegészségügyi viszonyok javítása is főleg az okiráltságbeli városokban sürgős, ahol most is több járvány pusztít.

Munkatársunk megemlítette, hogy a polgármester távollétében olyan hírek keltek szárnyra, melyek szerint a város vezetésében személyi változások várhatók. A polgármester mosolygva válaszolt.

— Most értesültem róla, hogy engem bukaresti polgármesterré nevezett ki a főura. Mondanom sem kell, hogy ezek az ellenőrzhetetlen hírek minden alapot nélkülöznek és személyi változásokról szó sincs. Hallom, azt is terjesztették, hogy a Monitorul Oficialban megjelent kitüntetésemért fájladmódjúl kaptam a lemondásomért. A tényállás az, hogy a kitüntetésről szóló okmányokat még a nyáron kaptam meg s a hivatalos lap — nem tudom miért, de kesve — ezt csak most közli. Egyébként nagyon komolytalan dolognak tartom az ilyen hírek kolportálását, melyeknek a legcsekélyebb alapja sincs.

HIREK

AZ UJ KELET TARTALMA:

Szerkesztőség	377
Kiadóhivatal	844
Zs. N. Sz.	558

Es a rovat és az olvasó

Köszönőszavak színes, meleg hangján kezdődjek újra ez az írás és ez a rovat, mint amikor megtermékenyült ugar a mezők ezer színes virágainak pompájával illatozik haldát a megtermékenyítő felé. Mert régóta és hosszú ideig mintha kifogyott volna életerő és termő kikülvándorlás valamikor esztókusan különös „hírfej” rovatunkból. De most ideje érkezett ígérő megtermékenyülésnek és új maghozásnak. — gondolom, a hírfeje rovat újra az lesz, ami volt régebben: beszélgetés, érintkezés és közvetlen levélváltás az Uj Kelet minden olvasójával, külön-külön és hangulatos regisztrálása apró napi történeteknek. De köszönőszavak színes, meleg hangja dradjon ki az első ugar-megnyitkozásból, az új maghozásra termékenyült ugar virágos haldája a megtermékenyítő felé.

Erdély zsidósága ez, mely tegnapelőtt mult három napon úgy árasztotta kiválasztott-jait Kolozsvár felé, mint tavaszi áradások a Nílus áldott iszapját, szélesen és partokon túl. A zsidó életnek ilyen sokoldalú megnyitkozásához nem szokott szem és lélek csudalátó elképzéssel tapadt meg a hihetetlennek látszó képen. Ugy megszoktuk már: zsidó élet megnyilvánulása, mi is lehet az más: templom és papi szék és hitközségi közgyűlés és dímos szavazók, úzen és tizenketten. És milyen áradata indult meg az eleven zsidó élet elő emberének Kolozsvár felé a konferenciára, milyen élettel lüktető és megtermékenyítő volt minden szó és tett ilyen négy napon át. És nem is minden a konferencia tanácstermében. Kivülről, magukat megmutató és nem is megmutatók, csak éppen életüket el nem titkolták, hogyan tárták ki, terítették elénk az élő zsidó életet, mint egy virágos szőnyeg a félve lépő elé. Az Ivria héber színelőadása. Hát ilyen is lehet? Kolozsváron? Hogy a zsidó életből kinőjön — nem a héber szó, — sokkal több ennél: a héber művészet, a héber színpad. Oh, igen, nagy előadásokhoz szokott szemnek kezdetleges volt még ez a műkedvelőelőadás. De áldott ez a kezdetlegesség, műkedvelő héber hírtörtézet kezdet legessége, mert a megtermékenyítő erő telje úgy csapott ki belőle, mint hajnali kehelynyitó virág előadás illata.

Es a „Böndt Haalija” kézimunka kiállítás. Hát ez is lehetséges Kolozsváron? Hogy a zsidó életből kinőjön, — nem a munka — sokkal több ennél: a héber képzőművészet, a héber motívumok, az anyagi faragott, a színekbe festett, a selymes üllésekbe testesült zsidóság. És ez már nem is volt kezdetleges. Nagy, szép, impozáns volt ez a héber munkakiállítás és művészi értéke — és zsidó és héber.

Szabad-e ilyen, magérés áldott idején teremni nem tudó ugarnek maradni, nekem, nekem és akárcinek? Mert régóta, mintha kifogyott volna életerő és termő kikülvándorlás valamikor esztókusan különös „hírfeje rovatunkból” és belőlem. De most ideje érkezett ígérő megtermékenyülésnek és új maghozásnak. És ha ez a rovat újra az lesz, ami volt régebben: beszélgetés, érintkezés és közvetlen levélváltás az Uj Kelet minden olvasójával: köszönőszavak színes, meleg hangja legyen ez első megnyitkozás, mint amikor megtermékenyült ugar a mezők virágainak színes pompájával illatozik haldát a megtermékenyítő felé.

g. j.

— Elmarad a Haggibbor teadél-utánja. A Haggibbor mai teadélutánjának műsora technikai akadályok miatt elmarad. A klub ennek ellenére szívesen lát vendégeket Ávrám Jancu 18. szám alatt levő helyiségében. Beépít díj nincs. Kávéházi kiszolgálás.

A Banca Nationala kormányzó-jelöltjei. Bukarestből jelenik, hogy Misu Can-

tacuzino volt progresszista miniszter mellett a Banca Nationala kormányzójelöltjévé Lahovary római követet is emlegetik.

— Perez és Schalom Asch olaszul. Rómából jelentik: Mostanában jelent meg Lates és dr. Beilinson fordításában Perez és Schalom Asch műveiből egy szemelvényes kötet olasz nyelven. A kritika a könyvet nagyon szívesen fogadta, úgy hogy a kiadó indítatva érzi magát legközelebb Achad Haam írásait, továbbá Birnbaum és Buber fele értekezéseket is két kötetben kiadni. A könyveket olasz kiadó hozta a könyvpiastra és az olvasók javarésze nemzsidókból került ki.

— A Jehudith rendkívüli közgyűlése. A Jehudith elnöksége közli, hogy egyes napilapokban péntekre hirdetett rendkívüli közgyűlést ma, vasárnap délután háromkor tartja meg. A tárgysorozatot egyik pontja a választmány olyirányú döntése, hogy az Erdélyi és Bánati Újságírók Egyesülete által december 17-én és 18-án tartandó újságírónapok rendezésében az egyesület részvegyen-e s ha igen, mily munkakört vállal magára. Hasonló fontosságú a napirend második pontja. Tekintettel arra, hogy a Jehudithnál ideiglenes személyi változások várhatók, már most szükséges megbeszélni a chanuka-ünnepség részleteit, melyet az egyesület az összes zsidó iskolagyermeknek akar rendezni. A kolozsvári Tarbut-iskolák növendékei a Makkabeuok ünnepén díszelő-díst tartanak s ennek keretén belül a Jehudith — a tavalyi chami ah-aszar mintájára — ajándékokat fog szétosztani a gyermekek között. Az elnökség ezután is feléri a választmány tagjait, hogy a közgyűlésen teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

— Jabotinski és Petljura. A zürichi zsidó sajtóiroda jelenti: Egy ukrán távirati ügynökség a napokban azt a hírt terjesztette, hogy Jabotinski, a cionista világszervezet végrehajtóbizottságának tagja megegyezést létesített Petljura ukrán tábornokkal arról, hogy Ukrajnában egy zsidó hadsereget állítsanak fel. Ez a hír, bár az első pillanatra is teljesen fantasztikusnak látszik, igen komoly hatást gyakorolt a vezető cionista körökre. A cionista végrehajtó bizottságának halvány sejtélmé sincesen Jabotinski irányítvány lépéséről és nyomában a hír vétele után táviratilag fordult a jelenleg Amerikában tartózkodó Jabotinskihoz felvilágosításért. Jabotinski válaszában azt felelte, hogy erről az ügyről levélben fogja részletesen tájékoztatni a bizottságot. Ez esettel kapcsolatban bizonyos oldalról egyre erőteljesebben nyilvánkozik meg az a kívánság, hogy Jabotinski mondjon le a cionista szervezetben elfoglalt vezető állásáról. A Jabotinski-Petljura fele állítólagos meg egyezése már diplomáciai következményei is érezhetők. A megegyezésről tudomást szerzett a moszkvai szovjetkormány és is ennek hatása alatt az anticionista azt követelik a kormánytól, hogy az Oroszországban működő összes cionista vezetéseket azonnal tartóztassa le. A zürichi zsidó sajtóiroda híreit fenttattással közölik, mert azok még megerősítésre szorulnak.

— Január 1-től kezdve magántávíratokat is felvesznek az állomások. A bukaresti postai vezérigazgatóság elrendelte, hogy január 1-től a vasúti állomások postahivatalai magántávíratokat is felvegyenek.

— Karácsonyi amnesztia. Nagyvárodról jelentik: A törvényszékhöz rendelet érkezett az igazságügyminisztériumból, amelyben utasítják a törvényszéket, terjessze fel azon elítéltek évszámát, akiket amnesztia érdemének tart. Ugyanis egy 1908. évi kormányrendelet szerint a király minden karácsony és húsvét előtt amnesztiát ad. Amnesztiában csakis elítéltek részesíthetnek. Az ádrágítás, államellenes cselekedetért és spekuláció miatt elítéltek nem részesíthetők amnesztiaiban.

— Ki fizeti Habsburg Károly utazási költségeit? Bécsből jelentik: A nagykövetség tanácsa tudvalevőleg Habsburg Károly tartásdíját az utódállamokon akarja békíteni. Az utódállamok határozott formában tiltakoztak a nagykövetség tanácsának a követelése ellen. Ez a kérdés még nincs elintézve. A nagykövetség tanácsa azonban már újabb követeléssel áll elő az utódállamokkal szemben. Azt kívánja, hogy Károly és Zita utazásának költségeit Budapestől Madsiraig szintén az utódállamok fedezzék. Ebből a kívánságból is diplomáciai tárgyalások lesznek.

— Házasság. Wallerstein E. leányát, Sárkát Kolozsvárról eljegyezte Ábrahám Lipót kereskedő Segesvárról. Minden külön értesítés helyett.

Berger Gizike (Szilágyásmon) és Mandel Mór (Nagyvárad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Betörés téves nappal. Pénteken délután négy és nyolc óra között ismeretlen tettesek betörték ifj. dr. Isac Aurél ügyvéd lakására s onnan 2400 lei készpénzt, egy felöltőt, ékszert és más holmit loptak el. A kár majdnem huszezer lei.

— Ha jó rum- és likőresszenclát akar beszerezni olcsón, forduljon Glück Henrik gyárához Oradea-Mare [Nagyvárad] Calea Vict. [volt Kolozsvár] 74. sz.

Szabadonbocsátották az összes ir politikai elítélteket

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A világpolitika szenzációs eseménye ma az angol ir megegyezés. Két nép, amely évszázadok óta kölcsönös gyűlöletben élt, kibékült egymással. Lloyd George elérte második nagy sikerét. Négy évvel ezelőtt, Amerikának a háborúba való bevonásával, az antant javára döntötte el a világháborút, most Nagybritánia belső harcának vetett véget. Az angolok és az írek harca, amely évszázadokon át lázban tartotta a szigetországot, elült. Ismeretes az írek nagy szabadságszeretete és lázongása Anglia ellen. A sinfeinok mozgalma mindig rokon-szenves volt. Amerika is becsülte. És most elsőnek fejezte ki örömet a megegyezés felett.

Irországnak még nem békült meg teljesen a politikusok, az északiak Ulsterben még mindig gyanakodnak és tanakodnak: elfogadják-e az angol bétejebbot, de Valera azonban, aki a tárgyalásokat vezeti, egy újságírók kijelentette, hogy bár az angolokkal közt egyezmény nem elégíti ki teljesen az íreket, mégis mindent elkövetnek, hogy a jó viszony helyreálljon.

Az angol főmánya és az ir nemzet képviselői között létrejött egyezmény szövegét hivatalosan közzétették. Az egyezmény tizenhét szakaszból áll. Ezek szerint Irorság ugyanolyan alkotmányt kap, mint az angol birodalomban egyesült többi nemzetek, vagyis Kanada és a többi dominiumok, amelyek önmagukat kormányozzák. Külön parlamentje lesz és egy bizottság fog felelni a parlamentnek az ország közigazgatásáért.

A korona képviselői ugyanolyan módon kapják kinevezésüket, mint a kanadai főkormányzó. A parlament minden tagja a következők esett köteles letenni: „Ezennel ünnepélyesen hűséget és engedelmességet fogadok az irországi szabad állam alkotmányának, amint azt a törvények megállapítják és hűséget esküszök György királynak és utódainak, azon közösség, amely Irországot és Angliát összeköti és a brit birodalmat összeköti kapcsolatok alapján.”

Az irországi szabad állam részt vállal az angol hadiadósságból és arányosan fizeti a náborus nyugdíjakat. Nézeteltérés esetén választott bíró dönt, aki a brit birodalom polgára kell hogy legyen. Mindaddig, amíg az irországi szabad állam módot nem talál partvidéke védelmére, a brit haderők fogják vállalni a partvédelem kötelességét.

A megegyezés aláírása után az összes ir politikai elítélteket, királyi proklamációval, szabadonbocsátották.

Hírdetmény husúgyben

A husbizottságnak december 9-én hozott határozata értelmében folyó hó 11-étől kezdődőleg a Timár-u 1. szám alatti huscsarnokban a következő husarak lesznek érvényben.

Kain Kálmánnál I. o. marhahus	8— lei
Hausmann Mátyásnál I. o. marhahus	8— "
Voith Gergelynél II. o. marhahus	7— "
Sélig Samuánál I. o. növendék-hus	6— "
Schwarz Gézánál II. o. növendék-hus	4— "
Gondoskodjunk egyben a közönség előékeny és pontos kiszolgálásáról.	

Cluj, 1921. december hó 9-én.

A husbizottság.

SZÍNHÁZ

MAGYAR SZÍNHÁZ

Vasárnap d. u. fél 4 órakor: Csárdáskirálynő. (V. Hegyi Lili vendégjátékával. Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap este fél 8 órakor: Mágus Miska. (Napibérlet 61. sz. A.)

Hétfő: Offenbach. (V. Hegyi Lili vendégjátékával. Rendes helyárakkal. Általános bérletszűnetben.)

Kedd: Hazatérés. (Ujdonság, először. Premierbérlet 14. szám. Premierhelyárakkal.)

Szerda: Hazatérés. (2-odszor. Rendes helyárakkal. Napibérlet 62. szám B.)

Csütörtök: Hazatérés. (3-adszor. Rendes helyárakkal. Napibérlet 63. szám C.)

Péntek: Hazatérés. (4-edszor. Rendes helyárakkal. Napibérlet 64. szám D.)

Szombat d. u. fél 4 órakor: Szórvány. (Hatodik ifjúsági előadás. Olcsó helyárakkal. Előadó: Dr. Csáthi Bálint tanár.)

Szombat este: Szerencsetánc. (Operettujdonság először. Premierhelyárakkal.)

Vasárnap d. u. fél 4 órakor: Cigánybáró. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap este: Szerencsetánc. (2-odszor. Rendes helyárakkal. Általános bérletszűnetben.)

Hétfő: Szerencsetánc. (Rendes helyárakkal. Napibérlet 65. szám A.)

Kedd: Szerencsetánc. (Rendes helyárakkal. Napibérlet 66. szám B.)

Szerda: Szerencsetánc. (Rendes helyárakkal. Napibérlet 67. szám C.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

Színházi iroda hírei:

Hazatérés. Ritkább esetben szokott a színház igazgatósága egy új prózai premiert négy egymásutáni estére kifizetni. A Hazatérés sikerében annyira bíznak a színháznál, hogy keddtől péntekig mindennapra ennek a vigjátékának előadását tűzték ki. Az a szenzációs siker, amit ez az olcsó darab Párisban és Budapesten aratott, jogosítva fel a színházat erre a hírre. A színészek nagy kedvvel készülnek feladatra. Poór (Coletto), Miklósi (Tourraen), Táray (Jaques), Lengyel (Marcell), Mihályfi (Balázs), Pattantyus (Jean), halasabbal halasabb szerephez jutottak. A Hazatérés keddi előadását premierbérletben s helyárakkal, a szerdai, csütörtöki és pénteki estét pedig rendes bérletfolyamban s helyárakkal tartják meg. — Szerencsetánc. A Hazatérés előadása után is új premierre lesz a színháznak. A tavalyi bécsi évad legszenzációsabb sikerét, a Tanszín Glück című új Stolz-operettét fogják bemutatni. Magyar címe: Szerencsetánc, amely mulatságos, kedves zenéjű, változatos táncokban gazdag, szép ujdonság. Sorog, Kovács Kató, Berkó, Leóvey, Nagy Gyula, Iszó fogják a Szerencsetánc főszerepeit játszani. A darab öt egymásutáni estére van kifizetve. Egy szerencsetánc, egy szerencsetánc, egy szerencsetánc s háromszor rendes bérletfolyamban. Mind az öt előadás jegyeit meg lehet már most váltani. — Csárdáskirálynő, delután. Ma legnépszerűbb operettnek egyikét, a Csárdáskirálynőt adják olcsó helyárakkal, a címszerepben Háy Lili. — Offenbach. Tizenkilencedik előadása lesz hétfőn az idei évad sláger-operettjének. — Mágus Miska. Holnap este a Mágus Miska című operett kerül színre Szergej Marcsával és Berkó Józseffel a két főszerepben.

A mozgóképi műsor: Az Apolló mozgóban vasárnap nagy kalendardráma, A halállovas. Lélekzetfojtóan izgalmas darab, tele háborzongató trükkökkel. Főszerepben a hírneves amerikai filmszínész és mérész artisán, Mary Corvin. Hétfőn egy megkapó, mozgalmas cirkuszdramája, Az élet vandora. Keddén, szerdán és csütörtökön Szeretel és hűség, nagy dráma, főszerepben Henry Porten. Nem talál végül más megoldást, mint a halált. Pénteken Henry Porten dráma, a Dorian-filmvállalat ujdonsága, A hamis eskü. Egy parasztlány tragédiája. Szombaton a legnagyobb állatfilmek, a Xa-Xa első részének reprizé. Vasárnap a második rész megy. — Az Egyetem-mozgóban vasárnap Maria királyné Olcsósága nagyváradi szobrának leleplezéséről készült film és egy amerikai dráma, Az alaszka néma megy. Hétfőn, kedden és szerdán a budapesti Star-filmgyár örösi sikerű ujdonsága, A hegyek a'ján. Főszerepben Lóth Ilia és Perovics Svetszav. Csütörtöktől kivételként a diadalmas Xa-Xa második részének reprizé. Első rész csütörtökön, második rész pénteken, harmadik szombaton, negyedik vasárnap.

Zsidók! gondoskodjatok a Kaddis-tókról! Adakozzatok a Tszbutra!

KÖZGAZDASÁG

A Keren Hajjeszód jelzáloghitelbankot állított fel Palesztinában

Kétszázezer font az alaptőke

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Palesztina közgazdasági helyzetére nagyfontosságú intézmény létesítéséről számoltunk be. A főkormányzó a napokban hagyta jóvá a jelzáloghitelbank alapszabályait. Az új pénzintézet „General Mortgage Bank of Palestine Ltd” nevet viseli és alaptőkéje 200 ezer egyiptomi font. Eddig 50 ezer fontnyi részvényt bocsátottak ki, melyeket a Jewish Colonial Trust vett át. A jelzálogbank alapszabályai mindenemű jelzálogügyletet lehetővé tesznek. A vállalat még a cégjegyzés előtt folyósított jelzáloghitelket. Ezeknek összege 34 ezer fontot tesz ki és elsősorban városi házak építését célozták. A pénzt a Keren Hajjeszód bocsátotta rendelkezésre. Ezért az összegért a Keren Hajjeszód bankkötvényeket kap és érdekeltségét a vállalatnál 50 ezer fontra egészíti ki.

A kötvények kibocsátása hamarosan megtörténik és minden remény meg van arra, hogy zsidó kö ületek, egyesületek, intézmények épügy érdekeltségét vállalnak, mint a magánosok.

A jelzálogbank végleges rendszeresítésének fontosságát nem lehet eléggé felbecsülni. Tekintettel az egyre jobban érezhető lakásínségre és az egyre növekvő házbárokra, amelyek Palesztina gazdasági kifejlését hátráltatják, meg kell állapítani, hogy az új hitelbank igen jótékonyan fogja befolyásolni az egész telepítési akciót. A Keren Hajjeszódna, mely ezt az intézményt felállította, ez volt első, nagyfontosságú gazdasági ténykedése.

Zürichi tőzsde. Dec. 10-én. Nyitás: Berlin 285, Newyork 517, Milánó 2265, Prága 595, Budapest 62 1/2, Zágráb 200, Varsó 15, Bécs 16, Osztr. kor. 10.

Budapesti gabonátőzsde. Dec. 10. A forgalom igen élénk. Jeyzések: Buza 2240—2275, rozs 1475—1500, árpa 1675—1725, sör-árpa 1800—1900, zab 1500—1550, tenjeri 1825—1850, korpa 1000—1030.

Kétfélmillió kilogram az ezévi dohánytermés. Az 1921. évi dohánytermést, amely kétfélmillió kilogramot tesz ki, január 15-én váltják be az állami dohányraktárakban. A beváltás megkönnyébbítésére újabb a meglévőkhöz kívül még öt raktárt állítottak fel: Besztercén, Sepsiszentgyörgyön, Aradon, Sagesváron és Nagyenyeden.

Mentesítették a bort a kiviteli illeték alól. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi miniszter jelentése szerint a minisztertanács a borkivitel előmozdítása céljából hozzájárult ahhoz, hogy bort kiviteli illeték nélkül lehessen exportálni. A hordók, melyekben a kivitel történik, szintén illetékmentesek. Csak 10 bani statisztikai illeték fizetendő literenként.

A kincstári jegyek rendezése. Bukaresti jelentés szerint a kormány elhatározta, hogy később közlendő tervezet szerint rendezni fogja a külföldi pénzembere kibocsátott román kincstári jegyeket. Ennek folytán felhívja a jegyek birtokait, hogy 1921 december 10-től számított egy hónapon belül

jelentsek be nevüket, lakhelyüket, a kincstári jegyek mennyiségét, az összeg nagyságát, az esedékességét, a felvett és felveendő kamatokat, a birtoklás jogalapját és minden egyéb adatot. Bejelentéseket elfogad Romániában a Banca Nationala, Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában és Svájcban a Banque de Paris et des Pays Bas, Olaszországban a Banca Commerciale és Angliában a Bank of Roumania.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JOZSEF

Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ

Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv. t.

Szerkesztőség: Calea Reu. Ferdinand (vett. Ferenc József-ut.) 40.

Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

Fiókiadó: Nagyvárad, Deák Ferenc-ut. 9.

Hivatal: Arad, Str. Alexandri 1.

Szatmár, Batlyányi-utca 24. sz.

Heti értesítés

Legolcsóbban szállítunk mindenféle lámpákat, lámpást, lámpabelet, lámpacsövet.

Eladás nagyban!

Komlós Testvérek

Üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg gyári raktára

Oradea-Mare — Nagyvárad

Megnyitottuk

WIENBEN

is Vollzeile 15 szám alatt internacionális szállítási irodánkat. Vállalkozunk mindenféle export és import szállítási ügyek lebonyolítására. Gyűjtőkocsi forgalom. Bútorokcsikkal való szállítás. Fuvarelevetek felhívásának és díjtöbbletek kiutalása. Központ: Cluj. Fiókok: Wien, Nagyvárad, Orsova. Kirendeltségek minden határon.

DEUTSCH TESTVÉREK

CUKORRA ÉS CSOKOLÁDÉ RAKTÁR

LUSZTIG és NUSSBÄCHER Calea Regele Ferdinand No. 31

Szállítunk pó tán, utányét mellett.

BREUER ÉS RÓNA

nemzetközi szállítási- és bizományi vállalat

ORADEA-MARE, Interurb. telefon 8-55

Szállít bármely országból egész Románia területére vaggontételeket és darabárakat biztosítással.

Olcsó díjtételek. Külön árúbiztosítási osztály

TUNGSRAM

Tungsram Villamosági R. T. Cluj, Körmény-utca 25. Telefon 201.

Feltűnő olcsó árak!

Most érkezett nagy mennyiségben békebeli minőségű prima flor- és musslin-harisnya divat színekben.
Gyermek-harisnya, prima flor, minden nagyságban.
Nagy választék női selyem-, gyapjú kabát- és átkötősbuzokban

BLATT

KÖTÖTT SZÖVÖTT ÁRUHÁZA
CLUJ. FŐTÉR 13. SZÁM

Metropol kávéházban

négyszer hetenként FRITZ THELER karmester vezénylete alatt salon vonós-zenekar hangversenyez

Kézműárt nagyban
legelőnyösebben beszerezheti
Réger és Heimovits cégnél
Cluj, Piata Mihail Viteazul (volt Széchenyi-tér) 12.

Grünwald
Üvegcsiszoló,
tükörárugyár és
épületüvegezési vállalata
Oradea-Mare, Str. Gerliczy-utca 16

tudatja, hogy tükörüveg-
szállítmánya megérkezett!

Készít mindenféle csiszolt butorüvegeket és tükröket, tükrök ujrafoncsorozását. — Fintükrök I. II. III. rendű (10/16 coll) ládákban. Épületüvegezés! Minden méretű valódi cseh táblaüvegek állandó nagy raktára

Rum- és likörgyárosok figyelmébe
Eredeti 2706-1
angol rumesszencia

valamint az összes egyéb fajtájú essenciák versenyen kívüli minőségben kaphatók
Levélbeli megrendelések
gyorsan és pontosan eszközöltetnek

„Continental” essenciagyár, Kolozsvár, Óvár

Nagymennyiségű lámpaárú, cseh
táblaüveg, karlsbadi porcellán és
Dittmár-féle lámpaárú érkezett.

DEUTSCH K. I.

üveg és porcellán nagykereskedés r. t.

Oradea-Mare — Nagyvárad,

Str. Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 4.

Telefon 71

Pontos és szolid kiszolgálás

Szóda-ésszikkvizgyárat

teljes felszereléssel és üvegekkel meg-
vételre keresek. Cím a kiadóban

Ujrafoncsorozás!

Fintükrök gyártása

PÉCHY ÉS TÁRSA

MODERN ÜVEGCSISZOLÓ és TÜKRÁRUGYÁR

üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapucinus-u) 20 sz. megkezdte

Minden méretű és minőségű tükrök, butorüvegek olcsó árakon meg-
rendelhetők.

1270

ÁRAJÁNLATOT!

Olcsó karácsonyi nagy

REKLÁMNAPOK

mélyen leszállított árakkal!

Hétfő

12

December

Kedd

13

December

Szerda

14

December

Csütörtök

15

December

	Ezelőtti ár Lei	MOST Lei
Gyermek kötött harisnya	15.—	9.—
Fehér flanel	18.—	11.—
Női v. férfi kötött harisnya	15.—	12.—
Angol barsony teniszflanel	28.—	17-90
Gyermek trikói	35.—	15.—
Válkendo	27.—	15.—
Elsőrendű barchet	27.—	19-80
Kötött selyem nyálkendo	30.—	19-80

	Ezelőtti ár Lei	MOST Lei
Fehér piquet barchet	27.—	21.—
Férfi v. női téli keztyű	35.—	21-90
Férfi tricót ing vagy n. drág	85.—	48.—
Férfi zephir ing	89.—	49.—
Női Gabardin szövetek	95.—	55.—
Válkendo	98.—	59.—
Férfi gyapjú ruhászövet	150.—	89.—
Férfi szövet	140.—	98.—

Naponta nagy maradék vásár!

DICK JAKAB

és Fia nagyáruházában — Cluj,
Strada Regina Maria (volt Deák
Ferenc-utca) 5. szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy 266 Ára 1 lei. Vastagabb betűvel 2 lei
Legkisebb apróhirdetés Ára 10 lei.

27 éves izr. (volt főhadnagy) gépjárművezető 2500 lei havi jövedelemmel óhajtat intelligens és házias urilánnyal házasságot kötni — Leveleket „Szénbánya” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 2904-I

Suche für meine hiesige Spezerei — Colonialwaren und Lederabteilung Engros einen bilanzfähigen tüchtigen Buchhalter. Offerte mit Referenzen, so wie Angabe des Alters und Gehalts-Ansprüche, werden ersucht. Ledige werden mangels Wohnung bevorzugt. 2905-I

Nevelőnői vagy társalkodónői állást keres franciául elég jól beszélő zsidó leány. — Leveleket „Nevelőnői” jellegre a kiadóba kérek. 2906-I

Alleinstehende — Witwe 49 Jahre alt wünscht Eहे die Bekanntschaft intelligenten Kinderlosen Mannes zumachen bei gut Situiert wünschende. Adresse Post-restante Rosnov c. Brasov „Teréz”. — Unter diese Adresse bitte Antwort. 2907-I

Keresek azonnali belépésre egy jó modoru, ügyes, megbízható fűszer, gyarmatár — valamint a kirakat rendezéshez is érő segédet. — Ajánlatok David Herman Petrozsény címre küldendők. 2908-I

Könyvelőt keres — Kronberger Faipar részvénytársaság. 2881-I

Szakképzett kefékötőt és segéd munkásokat keresek. — Cim: Frank Dezső kefékészítő, Szatmár

Vesztünk 7 decis buteliás boros üvegeket minden mennyiségben legmagasabb árban. Nagykereskedők r. t. Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós u.) 22 szám.

Irodai teendőkhöz — jártas kisasszonyt vagy fiatalleányt keresek. Cim Wertheimer, Str. Regina Maria 38. 2901-I

Kellő jártassággal rendelkező mérlegképes könyvelő és levezetőnyomdávalalathoz keresetlik. Ajánlatok délelőtt 12—1 óra között az Új Kelet kiadóhivatalába kéretnek.

Planinót keresek bérből. Cim a kiadóhivatalban.

Rásta-utca 9 számú ház eladó. Érkezetheti Egyetem-u. 10 Krauszál. 2893-I

Bocskor, mosótalp, felsőbőr és szilgyárióblank
Állandóan nagy készlet kis-csinyben és nagyban, legolcsóbb árak mellett. — Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszkozlök. — Jelenlegi talp és bocskor ára 85—70 lei, vagon-tétnél 5 szálalék engedmény.
SÁMSON BŐRGYÁR,
Gyulagyár-utca 1. — Gyors-ára raktárral szemben.
Telefon: gyár 8-86. lakás 2-87. 1376

Vidéki kereskedők figyelmébe ajánljuk, hogy talp, bel- és külföldi bőrökben szükségletüket

KOZÁK és SÁMSON
bőrüzletében 2898-I
CLUJ, Széchenyi-tér 27. fedeszek
Legolcsóbb napi árak! Pontos kiszolgálás!

Figyelem! 1662
Csak pár napig 2—5% engedmény az eredeti gyári árakból — a világáiról
Bata
cseh cipőgyári lelakatában
Cluj, Piata Unirei 9.

Enzweig Samu szertvágyára
Cluj, Calea Regele Ferdinand 141.
Telefon 4-84. 2897-I Telefon 4-84.

56 kg
VATTA
1350.— lei

Paplanosoknak és szabóknak
President Atlaszok, Struxok,
Zeugok, Flanelok és Bélésárak
valamint Paszományárak

2900-I **Három**
vagonnal
érkezett

Vezérképviselőt:
Neumann Satu-Mare
Klein & Co. Warnsdorf
Leszámítoló Bank udvar

Szövő cérna

2909-I

és gyapot aradi és cseh gyártmányu, valamint textiláru állandó nagybani elárúsítás

Révész és Reisz Arad

Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 9

KÖNIG MIKSA

nemzetközi szállítási vállalat

ARAD

2566-I

Képviselve Európa minden nagyobb városában. Elvállal szállítványokat külföldre és külföldről minden relációban. Pénzügyminiszterileg engedélyezett vámügynökség. — Darabárukat szállít biztosítással, teljes szavatossággal a Franco Romana Általános Biztosító Részvénytársaság által

Budapesti

nyomda

eladó.

Cim a kiadóhivatalban. 2903-I

Csak egy ut vezet az örökös, egyszeműséghez a paratlan határon

HIGIEA SOSBORSZESZ

Kapható mindenütt!

Gyártja: „HIGIEA” Kosmetikai és Vegyszertári Gyár
1272 CLUJ — KOLOZSVAR

Csak viszontelárusítóknak!

Állandó nagy raktár
kötött-szövött-tricot-
és galanterie árakban

LEITNER és LONDON

GRADEA-MARE (Nagyvárad),
Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-u.)
Nagyobb tételérkezett
németországi keztyű
és harisnya cikkekből 2879-I

Csak viszontelárusítóknak!

Az összes lakkok és lakkfestékek
elismert békebeli minőségben
**Reichold, Flügger &
Boecking** lakkgyárából

Megnyitotta Szaruith 'ספרות'

zsidó könyvkereskedés

2682-I Wesselényi M. és Szep-u. sarok

Imakönyvek, bibliák, a legújabb heber tankönyvek, iskolai faliképek, palesztinai képeslapok és tájképek a legnagyobb választékban kaphatók.

„HELIOS“

Kötő- és Kötőszövőgyár R.-T.
TARGUL-MURES

már üzemben van. Külföldről hozott szakmunkásaival gyárt mindenféle kötöttárukat, elsőrendű minőségben

Táblauvegek minden méretben, lámpadrut,

kristályfehér lámpacső és csiszolt üvegárukat, demijonokat raktárról azonnal szállítunk

AUSLÄNDER TESTVÉREK

CLUJ — KOLOZSVAR.

Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39.

EN-GROS! Telefon 9-54. EN-DETAIL!

KLEIN és LAZAR

nemzetközi szállítási vállalat
Arad, Str. Col. Pirici (Vörösmáthy) 2.
Rendszeres gyűjtő és vagonforgalom a külföld
valamint belföld minden irányából és irányába
Kirendeltség a curtici határállomáson

Legelőcsőbb elsőrendű שר szalámi és naponta frissen készült hideg felvágottak kaphatók a 1258

שר Husosarnok és Szalámigyár R.T.-nél Cluj, G. Baritiu (Malom-utca) 8. szám alatt Vidéki megrendeléseket postán, utánvét en-gros árban — pontosan eszkozlünk! **ÁRJEGYZÉK és INGYEN!**
REBOVITS ES WEINSTOCK

Borszivattyukat

raktárról szállít

Schieb gépgyár r. t.

fiókja, műszaki kereskedés
Cluj — Kolozsvár.

Nien — Kagan

a csatolt részek minden jobb festékkereskedésében kaphatók.

1263